

Posamezna številka:
1 krono.

TABOR izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 12. uri z
daljnim naslednjega dne ter stane
cena letno 180 K., polletno 90 K.,
četrtletno 45 K., mesečno 15 K.
Izdati po dogovoru. Pri vsaki naročnici
objavi nagrad.

Nagradno se pri vsaki "TABOR",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

POŠTNA PAVŠALIRANA TABOR

Posamezna številka:
1 krono.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritožbe, domo. Tele-
fon št. 24. BHS poštnoštevnica
št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
odgovarja. — Rokopis se ne vrne.

Leto: II.

Maribor, torek 19. julija 1921.

Številka: 160.

Idealizem.

Maribor, 18. julija.

Odpor proti slepemu egoizmu, ki se je razpasel zlasti med vojno in ki cvete še danes kot ena njenih najsplošnejših posledic, se javlja v pojačanem gibanju za očiščenje in obnovo vsega javnega življenja. Značilno je, da tako gibanje nastopa vedno iz dalekosežnih izprememb v socialni in ekonomski strukturi naroda ali narodov. Kakor priroda po končani bolezni obnavlja organizacijo, kakor se pomandranja bojišča pokrijejo z bujno vegetacijo, tako se po vseh velikih krizah in katastrofah pojavlja težnja za boljšim, lepim, popolnejšim. Takoj po vojni se je baš v zmagoslavni Franciji pričelo močno pacifistično gibanje, ki mu je stal na čelu znani Roland Rolland in katerega proglas so podpisali odlični predstavitelji vseh ras in narodov. Dasiiravno je bilo to gibanje le »veter v višjih sferah«, kakor ga je primerno označil nek francoski felj-tonist in četudi ni rodilo nobenih dejanskih sadov, je njegov pojav že sam na sebi pokazal potrebo močnega odpora proti uničevalnim nagonom, ki spe v skrivnostnih globinah človeštva. Te v svojo pojavu so sledili številni drugi v vseh državah in med vsemi civiliziranimi narodi. Ta gibanja so imela različna imena in razne programe, toda težila so se istemu cilju: premagati kričajoč nasprotja v človeku, dati duška njegovemu moralnemu hotenju, popraviti strašne napake in zablode, ki jih je zagrešila sedanja doba in vzgojiti v širokih množicah čut pravega, čistega človečanstva. V kulturnem oziru to pomeni borbo proti materialističnemu, preveč mehanskemu in enostranskemu pojmovanju življenja, ki je krivo, da se razvoj kulturnih narodov oddaljuje s prvotne poti in prehaja na nevarna mesta, kjer mu grozi neizprosni umik nazaj. Ker poštenemu in globlje mislečemu človeku ne more biti vseeno, ali narod napreduje ali nazaduje; ker ne more zatisniti oči pred pojavi rebarbarizacije, pred padanjem javne in zasebne pravice, pred rapidnim naraščanjem zločinov, prostitucije, bolezni in pred biološkim nazadkom prebivalstva; ker ne more trenutnim interesom žrtvovati blagora bodočih pokolenj in plesati na topoljajoči se ladji, je pričel proučevati te pojave in se pri svojem proučevanju ni dal premotiti od enostranskih in neresnih kričav, ki so se dvignili z raznih strani. Posledice tega iztreženja se kažejo v tem, da dobiva gibanje za notranjo, moralno obnovo vedno konkretnjšo obliko in številno njegovih pristašev, neomejeno na konfesije, razrede in stranke, raste od dne do dne. Omenjam samo nekoliko pojavov: Mlada češka generacija izdaja krasno tedensko revijo »Zitřek«, ki se peča z vsemi vprašanji, spadajočimi v obnovo življenja na trezni filozofski podlagi. Njena propaganda idealizma je našla v vsej češki javnosti prijazen odmev. V Avstriji nastopa proti politiki in aktivizmu innsbruska revija »Brenner«, ki jo izdaja Ludwig von Ficker. Pri nas je pričel z idealistično obnovo simpatični publicist Milan Marjanovič, čigar krasno urejevan list »Obnova« je zaspal sredi besne in kratkovidne politične borbe. Lepa knjiga o potrebi obnove je dr. Ozvaldova »Smer-nice novega življenja«, ki jo je izdala takoj po prevratu »Slovenska Matica«. Jasno je, da se je treba z vsemi silami upreti sedanji moralni in duševni zmedbi ter pokazati ljudskim množicam nova pota in jasnejše nabo. Dolžnost intenzivnega in smotrenega dela za moralno obnovo veže slohernega poedin-

Potovanje ministr. predsednika na Češko.

LDU Beograd, 16. julija. »Politi-ka« piše: Ministrski predsednik Pašić bo koncem tega tedna odpotoval radi oddiha najprej v Karlove Vari, potem pa na Bled. Povodom potovanja na se-

ver bo imel g. Pašić priliko, da se se-stane z najuglednejšimi čehoslovaški-mi politiki, v prvi vrsti z ministrom za zunanje stvari dr. Benešem.

Sedanja zbornica in vprašanje novih volitev.

LDU Beograd, 16. julija. »Samo-uprava« odgovarja na poedine trditve opozicijskih skupin, ki pravijo, da se vladne skupine boje novih volitev in piše: Ustavno vprašanje ni bilo nikoli strankarsko vprašanje. Mi ga nismo presojali s strankarskega stališča. V tem pogledu smo popolnoma mirni in pričakujemo odločitve naroda s popolnim zaupanjem. Vprašanje je samo, ali je treba takoj vprašati narod ali pa vršiti ustavno delo do konca in potem šele preiti na volitve. Volilni zakon v ustavi

dopušča razpust sedanje skupščine. Toda le težko bi se mogel braniti razpust, ki bi se v sedanjem trenutku dal izvesti z zelo veliko nevoljo. Zato bi bilo pač najbolje, da se ustava uživi in šele potem, ko bo njen značaj in njena vsebina v narodu dovolj znana, naj bi se izvedle nove volitve. — Vprašanje volitev je toraj v prvi vrsti od-visno od možnosti dela zakonodajne skupščine. Ako ta možnost od-pade, potem bi bil to glavni razlog za konzultacijo naroda.

Zavezniška komisija v Zapadni Ogrski.

DKU London, 17. julija. Reuterjev urad je izvedel, da so že storjene pri-prave, da zavezniška vojaška komisija izroči Avstriji nemške okraje v Zapadni Ogrski. Zavezniki nimajo nič proti morebitnemu prijateljskemu sporazumu

med Avstrijo in Madžarsko, vendar pa morajo za vsak slučaj zaščititi pravno-veljavno pripadnost tega ozemlja Avstriji. Upati je, da ne bo dala Madžarska nobenega povoda zaveznikom, da bi uporabili silo.

Vprašanje razmejitve v Gornji Šleziji.

DKU Pariz, 16. julija. Prihodnji te-den se bo v Parizu sestala posebna ko-misija izvedencev, ki bo v sporazumu med Anglijo in Italijo sestavila poročilo. To poročilo bo predloženo vrhovnemu svetu, ki se sestane 24. t. m. Tako bo takko vrhovni svet še pred avgustom končoveljavno določil meje. Francoska vlada, ki se sicer s tem strinja, je sporočila rimski in londonski dokaze o nemškem početju in vojnih pripravah v Gornji Šleziji. S tem hoče vplivati na odločitve zaveznikov, čemur se medza-zvezniška komisija v Gornji Šleziji ne more upirati. Francija je mnenja, da bi nemške grožnje izzvale tudi Poljake in zapletle zaveznike v novo vojno, vsled tega v tako kratkem času brez natančnejšega proučevanja ni mogoče dobiti jasno sodbo in storiti odločilne korake. Ministrski predsednik Briand je zato predlagal, da se medzavezniške čete še pred posvetovanjem in odločitvijo v Gor. Šleziji pomnože, da se na ta način prepreči vsako zoperstavljanje končni odločitvi. Istočasno je dobil francoski poslanik nalog, da opozori nemško vlado na položaj v Gor. Šleziji in na posledice, ki bi jih imelo oboro-ževanje in vzdržanje Höferjevih čet. Isto naj storita tudi Italija in Anglija. Se-le, ko bo zasiguran popolni mir, in ne bo ogrožena izvršitev mirovne po-

godbe, bo vrhovni svet lahko definitivno rešil gornjeslezijsko vprašanje.

LDU Gliwice, 17. julija. Veliko število danes tukaj zbranih zastopnikov največjih gornjeslezijskih družb je medzavezniško komisijo nujno naprosilo, naj skrbí za zadostno vojaško zasedbo njih obratov ter za zaščito nemških uradnikov in delavcev. Navzlic postopnemu izpraznjenju še obvladujejo poljski vstaši kakor prej položaj in ovirajo ustanovitev zakonitega stanja, ne da bi jih pri tem ovirale krajne brambe.

LDU Berlin, 17. julija. Včeraj po-poldne je francoski poslanik izjavil mi-nistru za zunanje stvari, dr. Rosenu, da pri francoski vladi po jako natančnih poročilih generala Leronda in po nujnih poročilih poljske vlade ni nobenega dvoma, da je zaradi postopanja Nemcev položaj v Gornji Šleziji čimdalje bolj preteč ter da obstaja nevarnost nasilne akcije v Gornji Šleziji. Stavil je razne zahteve. Zunanji minister je francoskemu poslaniku takoj s poudarkom sporočil, da prihajajo že več tednov, zlasti po takozvani izpraznitveni akciji, še hujše pritožbe vsak dan in vsako uro z nemške strani zaradi Gornje Šlezije. Mini-ster za zunanje stvari si je v imenu nemške vlade pridržal svojo končno odločitev.

Pašić hodi že na izprenode.

LDU Beograd, 16. julija. Mini-strski predsednik Nikola Pašić je popol-noma ozdravel in je danes šel iz svo-jega stanovanja ter se nekaj časa izpre-hajal po mestu.

Zaprisega ministra Miletića.

LDU Beograd, 16. julija. Na jutrišnji seji ministrskega sveta bo pri-segel novi minister za agrarno reformo Kosta Miletić.

Ukinjeni krediti.

LDU Beograd, 16. julija. V novem zakonu o dvanajstih letih je ukinjen kre-dit 100 milijonov dinarjev, ki je bil odrejen za posojila industrijcem in obrt-nikom. Ukinjen je bil tudi kredit 50 milijonov dinarjev za prehrano pasivnih krajev.

Razorožljiva konferenca.

LDU Pariz, 16. julija. Na današnji prvi seji mešane razorožitvene komisije zveze narodov se je sklenilo, da se pri-čne splošno proučevanje razorožitve in naj se ustanovijo podkomisije, ki se bo-do bavile s posameznimi točkami tega vprašanja. Prihodnja seja bo jutri.

DKU Pariz, 17. julija. (Wolff.) General Weigand je izjavil v nekem intervjuu, da bo konferenca v Washing-tonu v prvi vrsti reševala vprašanja Tihiga Oceana, načrt o splošnem raz-proževanju pride šele v zadnji vrsti v poštev. Francija ne bo odložila orožja, predno ga resnično in končoveljavno ne položi Nemčija. Bivši sovražniki Franciji bi bili sedaj bolj, kakor kedaj poprej pripravljeni se maščevati, treba je le odpraviti zavezniško kontrolo.

ca, ki misli globlje kakor se običajno danes misli in ki čuti pošteno. Ni treba, da bi se to gibanje organiziralo kot posebna skupina; morda bi mu bila zunanja organizacija le v škodo. Toda treba je, da njegove ideje prodrejo v vse razrede in prekvajajo vse kulturne, politične in ekonomske organizacije. Vprašanja o življenju ni mogoče rešiti s sanktikacijo njegove materijalne strani. Za življenje, naglašam: človeško življenje, kakršno je danes, je treba več, mnogo več: poštenosti, čistosti, do-slednosti in izklesanega značaja. Tega nam ne more ustvariti nobena konfe-sija, stranka, razredna organizacija. Idealistično gibanje ne zbira onih, ki hočejo dobro in plemenito, okrog posa-meznih oseb, kakor zbirajo sekte, stran-ke in druge socialne skupine, temveč okrog idej in smotrov, ki so pravza-prav vsem skupni, dasiravno se bore za nje v različnih in nasprotnih taborih. Zlasti časopisje ima v tem oziru vele-važno nalogo in čim bolj ji bo posve-čalo pozornost, tem več bo v družbi u-panja, da se med sprtnimi razredi, strankami in drugimi skupinami nave-žejo one skupne vezi, ki jih zahteva življenje samo in katere trga slehrna izmed njih v lastno in v skupno škodo. I—us.

Le tako naprej!

Iz vrst svobodomiselnega izobražen-siva smo prejeli:

V naprednih listih beremo večkrat pritožbe o nizki moralni klerikalne po-litične agitacije in brezvestni pisavi klerikalnih listov (zlasti »Straže«, »Sl. Gospodarja« in »Domoljuba«). Če so katoliki tudi na političnem polju kato-liški, tedaj se morajo zavedati moralne obveznosti, ki jo katoliška moralna na-laga za vsako dejanje in besedo. Itd.

Treba je, da o tem spregovorimo tu-di z nasprotne strani! Ali morda s svo-jo dvojno moralo, s svojo hinavščino in farizejstvom ne dokazujejo, da je kato-liška cerkev nezmožna rešiti problem današnjega človeka, moralni problem naše dobe? Če trde, da nastopajo kot zastopniki cerkve v političnem življe-nju; če se bore za cerkvene interese proti državi, tedaj morajo njihova dela pasti na cerkev samo.

Naj le nastopajo še dalje s temi sredstvi in na ta način! Današnji člo-vek, ki ne pobira svojih nazorov kakor otrok kamenja na cesti, temveč si jih pridobi s študijem, razmišljanjem in z mučnimi duševnimi boji, bo prisiljen, da na primeren način interpretira to izkušnjo in hladno ugotovi, da ne mo-re več računati s cerkvijo kot moralno avtoriteto, ako mu njeni najčrjši varo-vanci, njena politična četa ne imponira po svoji morali, temveč kaže večjo in z ozirom na svojo versko barvo tembolj učinkovito pokvarjenost, kakor jo ka-žejo oni, ki so se pod tem ali onim vpli-vom odrekli cerkveni avtoriteti. Ta po-litična morala, ki se istoveti — teore-tično nepravilno — z versko in s cer-kvenimi interesi, je tedaj po svoji ne-gativni plati le propaganda proti cer-kvi in proti pripoznanju njene moralne avtoritete v človeški družbi.

Izigravanje vere s politiko je dospe-lo tako daleč, da se na romanjih in na cerkvenih prireditvah v imenu vere agitira za politično stranko, ki ima v svojem programu le par verstva se ti-čočih točk, v ostalem pa je organizacija za gospodarske in strogo politične smotre, ki jih zasleduje vsaka druga poli-tična skupina. Tako izgleda, da se Bor kot bitje, ki stoji nad vsemi svetovi in ki je absoluten duh, na isti način vmešava v politično borbo, kakor se je v

stari zavezi vmešaval Jehova v spore Izraelcev. Današnji človek je že preveč nagnjen k analitiki, da bi prezrl pomen, ki ga ima takšno postopanje z največjimi verskimi svetinjami za njihovo resnično kvaliteto v očeh množice in poedince. To vodi v popolno konfuznost, katere posledica je pešanje verskih čustev in zabloda v spoznanju, ki ga je dalo ljudem verstvo o skrivnostih sveta in življenja.

Če bo tako šlo dalje, bo ostal Bog — kakor je dejal že Goethe — res samo še beseda na ustitih in nič več. Kdo je kriv? Krivi so pač oni, ki so se v borbi za posvetno oblast poslužili največjih svetinj, ki jih je dozdej imelo človeštvo.

Če hočemo prepustiti brezverskim krogom, da izkoristijo klerikalne zablode za svoje smotre, tedaj naj le napadajo, psujejo, lažejo, zavijajo itd. Oni žive v misli, da s tem imponirajo ljudstvu in da bo vedno dovolj neumnih ljudi, ki bodo drli za njimi. Naj se ozrejo nekoliko nazaj in bodo videli, da se ja svet tekom enega stoletja silno izpremenil. Ustavili se še nismo. Ali bo cerkev šla z napredkom in skrbela za obranitev svoje moralne avtoritete, ali pa bo pošiljala v škodo sebi in človeštvu na javno areno politične dervise in kratkovidne demagoge, ki bodo odvracali od cerkve in vere vsakogar, kateri ima zdrav razum in pošteno srce. Torej — ali naprej tako?

Notranja in zunanja politika.

*** Rekonstrukcija vlade.** V soboto je bil podpisan ukaz o rekonstrukciji vlade. Ministrstvo notranjih del prevzame Svetozar Pribečević, ki vodi ob enem tudi posle ministra prosvete, katerih g. Ljuba Davidović ni sprejel. Minister za promet postane Nikola Uzunović, minister za agrarno reformo Krsta Miletić, vojni minister pa general Zečević. Istočasno je bil podpisan tudi ukaz o odstopu Milorada Draškovića, Velizarja Jankovića in generala Hadžića, ki je imenovan prvim adjutantom regenta Aleksandra.

*** Bolgarska politika.** Povodom alarmantnih vesti o popolni izpremembi kurza v Bolgariji je bolgarski poslanik v Beogradu g. Todorov dopisniku zagrebške „Riječi“ opisal politično situacijo v Bolgariji. Vest, da je Bolgarija oborožila 60.000 mož, so najbrž raztrosili Grki. Res pa je, da šteje bolgarska armada 22.900 vojakov in 9.800 orožnikov. Za povratek Ferdinanda Koburga ni v Bolgariji nobenega razpoloženja. Poročilo „Daily Telegrapha“ o dozdevanih pogajanjih s sovjetsko vlado in angorsko Turčijo je brez podlage. Vlada je samo razmislila o možnosti, da bi odposlala v Rusijo svojega diplomatskega zastopnika, ki bi skrbel za varnost in zaščito bolgarskih državljanov. V Angori se je mudil poslanec Groskov v kupčijskih poslih, ni pa bil poverjen s kako politično misijo. Velikobolgarske

pošne znamke so res v prometu, toda iz tega se ne sme sklepati, da bi sedanja vlada podpirala velikobolgarska stremjenja. Te znamke je naročila in plačala vlada Radoslavovega I. 1918 v Nemčiji in jih je pošna uprava prejela še-le v zadnjem času. Ker vlada načeloma štedi, ni mogla uničiti teh vrednostnic. Dalje je vlada sklenila zakon, glasom katerega bo kaznovan vsak državljan, ki bi hotel formirati čete, s 15 letno ječo. S tem bo mogoče vsaj v mejah možnosti zatirati komitaško gibanje v Macedoniji.

*** Delavski nemiri na Poljskem.** „Vossische Zeitung“ poroča iz Varšave, da so na stali v Lodzu zopet nemiri. Stavkujoči tekstilni delavci so demonstrirali pred vladnim poslopjem. Policija na konjih je rabila orožje. Nekaj demonstrantov je zaprtih. Tudi v Poznanju je prišlo do nemirov. V mnogih ulicah so skušali udreti in oropati trgovine.

— Proti vojnim zločincem. Preiskava zoper častnika podmorskih čolnov Dittmarja in Boldta je končana. Državni pravnik je predlagal za vsakega zaradi poskušanja umora 4 leta ječe.

*** Anglija in Italija.** Po prekinjenju zvez s Kemal-pašo se je obrnila Anglija na Italijo v svrhu vzajemnega delovanja v vzhodni politiki, kar je Italija seveda navdušeno pozdravila. Pogoji, ki jih je stavila Anglija Italiji, so za slednjo najugodnejši. Med drugim je obljubila Anglija Italiji tudi garancijo in zaščito sedanjega položaja na Adriji, s čemur postane stvar tudi za nas važna. Ker je mogoče in verjetno, da bo Italija pod pokroviteljstvom Anglije skušala spreminiti svojo politiko glede Sredozemskega morja v našo škodo, je nujno potrebno, da natančno zasledujemo nadaljnji razvoj angleško-italijanskih odnosov. Razen tega za nas najvažnejša vprašanja je obljubila Anglija, da se bo zavzemala za samostalnost Albanije, po kateri ravno sedaj najbolj skomina Grčijo. Nič manj važna je tudi garancija italijanskega vpliva v Mati Aziji in obljuba, da se bo Italiji poverilo nadzorstvo morskih očin. S tem bi bila zasedurana Italiji nekaka nadvlada v Sredozemskem morju. Povrh tega prevzame Anglija dolgove bivših sovražnikov Italije, ki jih ta dosedaj ni mogla iztirjati in ji odstopi del nemških reparacij, kar bo italijanskim financam posebno v prilog. Ugodna dobava premoga bo opomogla tudi italijanski industriji, ki jo nemška vedno bolj ogroža. Po vsej pravici se lahko reče, da je Anglija izigrala svojo karto v najugodnejšem momentu.

Zanimivosti.

Električna vila. Kakih sto kilometrov od Pariza ima velebogataš M. Knap svojo vilo, ki nosi ime „Vila Elektra“. Vila je obdana z železnimi, zelo gostimi mrežami, ki napravljajo na došleca zelo čuden utis, dočim je poslopje samo tako skrito med drevjem, da se s ceste sploh ne opazi. Človek, ki hoče posetiti g. Knapa, mora pritis-

ni na gumb velikih železnih vrat v ograji, nakar se, ako je temno, nenaodoma prižge nad vrati žarka luč, ki razsveti posestnika, a obenem se začuje glas, ki vpraša kdo je in kaj želi. Po dobljenem odgovoru se odpro vrata sama in se, ko gost vstopi, istotako tudi zopet sama zapro. Ko je gost tako za ograjo, se oglasi znova oni glas, ki daje navodila: „Idite mirno naprej! Ko pridete do prvega rondela krenite na desno!“ Doslej došlec ne vidi še nobene žive duše. Prehodivši naznačeno pot dospe došlec do vile, katere vrata se tudi sama odpro in zapro. Tu se zopet začne glas: „Vstopite! Dobrodošli!“ nakar se končno pojavi gospodar sam. Goste sprejme najprej v jedilnico, da jim pokaže kako se servira obed brez vsake človeške postrežbe. Krožniki skačejo sami s sredine mize ter se postavljajo pred gosta. Na isti način prihajajo tudi jedi na mizo. Prazne posode izginejo na tajinstven način ter se nato zopet vrnejo polne jedi. Gospodar pritisne na gumb in soba se razsvetli v najbolj čarobnih barvah, istotako se lahko napolni tudi z najboljšimi dišavami. Kuhinja sama, v kateri se nahaja ena sama oseba, izgleda, kakor kak alkimističen laboratorij. Vsa kuhinjska opravila delajo posebni električni stroji. To je čudna električna vila velebogataša Knapa, ki ni vedel kako bi drugače potrošil nekoliko svojega preoblegga denarja in si je zato dal sezidati in opremiti po nekem znamenitem elektriku to vilo, katero občuduje vse. Seveda pa tudi ni vsak tako srečen, da bi si jo smel ogledati. Tujec pride vanjo le če mu do tega pripomore kak ožji Knapov znanec.

Dnevna kronika.

Maribor, 18. julija.

— Smo pač Slovani. Iz kroga naših čitateljev smo prejeli sledeči dopis: Ko se je otvorila železniška zveza med Mariborom in Ljutomerom preko avstrijskega ozemlja, smo že spočetka dvomili, da bi se vzdržal dalje časa, ker predobro poznamo avstrijske obmejne hujskače od Spilja do Radgone. Da je bil ta naš dvom docela upravičen, to nam je pokazalo sedaj gotovo dejstvo — Avstrija je ta promet zopet ukinila. O vzrokih tega ukinjenja se, bogzna radi česa, čuva strogo tajnost in javnost še danes ne ve, kakšne so pravzaprav tiste avstrijske protizhteve. Kot svobodni državljani svobodne države pa najodločneje zahtevamo, da naša vlada že enkrat neha s svojo tajno, diplomacijo. O zadevah, ki so važne za najširšo javnost in ki zanimajo posebno nas obmejne državljane, bi se ne smelo sklepati za zaprtimi vrati. Toda to še ni glavno, kar sem hotel povedati. Glavno je to, da naše oblasti, mesto da bi storile isto, kar so storili Avstrijci, namreč, da bi v odgovor ukinile avstrijski tranzitni promet preko Maribora v Celovec, ta promet neovirano dovoljujejo tudi še nadalje. Kolikor nam je znano, se je v Celovcu sklenilo, da

je ta avstrijski tranzitni promet preko našega ozemlja protiusluga za naš promet preko avstrijskega ozemlja. Ker pa je navada, da traja protiusluga le toliko časa, dokler traja usluga, smemo upravičeno zahtevati od merodajnih faktorjev, da s to protiuslugo nehajo ter v odgovor na avstrijska izzivanja ukinejo avstrijski tranzitni promet preko Maribora v Celovec. Odvadimo se že enkrat tiste naše slovanske suženjske uslužnosti, radi kateri smo bili že tolikokrat tepeni.

— Tudi »socijalni demokrat«. O pri-
liki zaprisege celjskega župana g. dr. Hrašovca, ki je prvi slovenski župan Celja, se je vršila temu primerna procesava, katere so se vdeležili razen klerikalnih vsi ostali odborniki. Pri proslavi je g. dr. Hrašovec povdarjal velik pomen tega znamenitega dogodka, ko prevzema vodstvo nekdanj nemčurškega mesta v svoje roke prvi Slovenec. To pa ni bilo pogoda nekaterim socijalnodemokratskim odbornikom in pri seji 14. t. m. je soc. dem. odbornik Koren protestiral proti temu »nacionalistično-šovinističnemu« govoru, ki da upravičeno razburja celjske Nemce (bolje nemčurje, op. ur.) ter s tem izdal seveda že znano tajnost, da je sam ne jugoslovanski socijalni demokrat, ampak nemčur ter da so ga tudi nemčurji izvolili in ne socijalni demokrati. Socijalni demokrati bi morali že enkrat obračunati s takimi »sodrugici«.

— Kopališča in politika. »Jutranja List« poroča, da se v Varaždinskih Toplicah lečijo razni kmetijski politiki, med njimi g. Stjepan Radić in vodja srbskih zemljoradnikov g. Avramović. List meni, da se predstavitelji kmetijskih mas niso zgolj slučajno sestali v Varaždinskih Toplicah. Res izgleda, da stoji naša država pred popolnim ozdravljenjem političnega življenja. Imamo mnogo kopališč in toplic, a v vsakih se zdravi kak politični vladar. Morda so zveplene vroče kopelji v Varaždinskih Toplicah res uspešno zdravilo proti demagoški kmetijski politiki.

— Regentov povratek. Iz Beograda javljajo, da se vrne regent Aleksander iz inozemstva v Beograd že tekom tega tedna.

— Nikola Pašić je po poročilih iz Beograda že skoro popolnoma ozdravil ter je kabinetno sejo, ki se je vršila v soboto, vodil že sam.

— Imenovanje. Policijski pristav Blaž Skok je imenovan ravnateljem po-
možnih uradov v VIII. čin. razredu na svojem službenem mestu v Mariboru.

— Upokojena je pri mariborski pošti oficijantka Erna Aljuncičeva.

— Notarska imenovanja. Za notarje na Stajerskem oziroma v Prekmurju so imenovani: v Murski Soboti Anton Koder in Avgust Kolšek, v Dolnji Lendavi Kramer, v Kozjem pa O. Golob iz Marenberka.

— Promocija. V Pragi je promoviran za doktorja vsega zdravstva Celjan Alojzij Brenčič.

— V Vojniku se osnuje s prihodnjim šolskim letom meščanska šola.

BERGES:

Slučaj Loaf.

(Amerikanska humoreska).

Prevel: Pikaon.

I.

V varstvu in senci neke stare, napol podrte bajte, ki je tvorila najskrajnejši konec washingtonove avenue, sta stala dva moža.

Središče v splošnem zelo pičlo pozidane avenue je ležalo oddaljeno pol milje; med ono točko in bajto, ali pravzaprav njeno podrtijo, je bila cesta takorekoč le začrtana, ločena od poti potom jarkov in mejnikov ter začrtana za bodoče naseljence v enakomerne »bloke«. Za podrtijo pa se je širila prerija do dalnje reke Missouri, in šele onkraj nje se je moglo opaziti nizke lesene stavbe predmestij.

Bilo je približno eno uro pred polnočnem in solnčni žarki so padali skoro navpično. Nad prostrano prerijo je ležal težak pokoj, niti najmanjša sapica se ni ganila; razbeljen vzduh je bil podoben drobnim tokom dvigajoče pare. V daljavi se je svetlikala Missouri podobna raztopljenemu zlatu.

Moška sta bila obrušena proti solnčni

vid jemajoči sliki s hrbtom ter sta se na to podala v notranjost podrtije, pokrite z napol segnito streho. Eden izmed njiju je bil oblečen v elegantno temno obleko najnovejše mode, snežnobelo perilo in črn mehak derby-klobuk, vendar pa njegov glodko obrbiti, suhljati obraz z premetenimi rjavimi očmi ni zamogel preslepiti poznavalca, da ima pred seboj »rowdyja« najhujše vrste, mogoče celo zločincea. Drugi je delal še nezaupljivejši utis; bil je raztrgan, zamazan postopac — figura, kakršne si napravijo farmerji, da dresirajo z njimi svoje pse. Klobuk, ki ga je nosil na kratko ostrizeni glavi, je bil brez krajev slannatega plašila, suknjič je bil brez rokavov, hlače so mu segale komaj do kolen in spodnji deli nog so bili oviti z umazanimi cunjami in vrvmi ter so končavali v pokrovce škatelj za smodke, ki si jih je privezal ta ameriški fakir na stopala, da s tem odpomore pomankanju čevljev. Vendar pa vse te cunje niso zamogle izbrisati dejstva, da možev obraz ni popolnoma brez plemenitih potez, kakor oni njegovega soto-
vriša.

Raztrganec je ogledal elegantnega

soseda od nog do temena ter se na to glasno zasmeljal.

»Delate obraz, kakor da bi stali pred generalnim državnim pravnikom Združenih držav,« je rekel ter nadaljeval: »Poglejte me, Jim Humprey, pogledajte na moje borne cunje in potem na samega sebe in videli bode, da ni nikakih razlogov za to da, da delate kisel obraz!«

»Pesimizem!« je rekel gospod Humprey z žalostnim glasom, medtem ko je porinil kos preperlega lesa na stran. »Pesimizem, Bill Crookey, Vi tega ne razumete, preneumni ste. Nočem vam delati radi tega nikakih očitkov, kajti višja vzgoja ne spada k vašemu poklicu in poleg tega ste najbrže tudi mlajši. Koliko let imate?«

Bill Crookey je pljunil v dolgem lo-
ku, si obrisal mokre brke ter se postrani posmejal. »Predvčerajšnjem sem dokončal petindvajseto leto in bodem — ako se ne motim — najbrže ostal pri tej starosti do prihodnjega rojstnega dne.«

»Počakajte,« je zastokal elegantni Jim, medtem ko je zaprl oči in napravil pavzo, kakor da bi imel množiti šesterokratne številke, »da, da, precej na-

tančno ste izračunali. Ako ste imeli predvčerajšnjem petindvajset let, tedaj jih bode, imeli ob prihodnjem rojstnem dnevu s popolno natančnostjo šestindvajset. Popolnoma ste uganili — res — akoravno ne spada računstvo v vaš poklic.«

»All right, torej! Ne preprijava o inteligenci. Kaj je naš poklic, veš?« je nadaljeval postopac Bill. »Vi ste eden najboljših bančnih roparjev in denarnih sleparjev v tej blagoslovljeni deželi, to vam moram pripustiti. In ako hočete oprostiti vaš klavirni nastop s pestimicizmom, ali kakor imenujete ta čut, ki je pri meni čisto navaden strah, potem si lahko tolmachim, kajti vam je pri srcu, kajti Oregonski guverner tam na zapadu vas išče radi izje-
lovljenega ropa, pri katerem ste poglali blagajniku Narodne banke kro-
glo v meso. Kar se mene tiče, vas radi tega drznega podjetja cenim še višje, kar pa ne preprečuje, da se z ozirom na moj poklic postavljam na enako vi-
soko stopnjo kot vi!«

»Ne tako visoko, Bill Crookey, ne ta-
ko visoko!«

(Dalje sledi)

— **Narodna godba v Mariboru.** V soboto zvečer je priredila novoustanovljena godba pod vodstvom kapelnika Vanousa koncert v Narodnem domu. Nastopilo je 28 godcev in jako precizno izvajalo svoj program. Skoda je bila, da je močna ploha preprečila večji obisk. Kakor je sklepiti iz teh začetnih uspehov, čaka to godbo še lepa prihodnost. Potrebno je seveda, da si ustvari gmotno neodvisnost.

— **Primarij dr. Cernic ne ordinira** do 26. avgusta.

— **Vrtni koncert priredi povodom** prevzeta hotela Stara pivarna g. Halbwil Jurčičevi ulici št. 7. torek 19. t. m. zvečer ob 20. uri. Vstopnine in nabiranja za godbo ni.

— **Nov transport ruskih vojnih** tletnikov. V Maribor prispe tekom današnjega ali jutrajnjega dne nov transport naših ljudi, ki se vračajo iz ruskega vojnega ujetništva. Transport, obsega 138 mož.

— **Skrbimo za boljši kmečki naraščaj!** V Sloveniji so tri državni kmetijske šole, ki nam naj odgajajo dober kmečki naraščaj: vinarska in sadjarska šola v Mariboru ter kmetijski šoli v St. Juriju ob južni železnici in na Grmu pri Novem mestu. Vsakdo ki prevzema kmetijo, bi moral imeti primerno strokovno izobrazbo, ki mu je nudi kmetijska šola. Tudi čevljar ne more biti brez strokovne izobrazbe! Napredni kmetovalec pošilja tedaj svojega najkmetovnejšega, najnadarjenjšega sina v strokovno šolo, da bo nekoč njega vreden naslednik. Naj se ne boji stroškov! Pred vojno je prodal par volov, da je dal sina eno leto šolati, sedaj zadostuje en vol za dve leti na kmetijski šoli, ki je razmeroma še najbolj cena, a za naš kmetijski stalež najbolj potrebna. Uprav sedaj je čas odločitve in prevdarne izbire najposobnejših mladeničev za kmetijske šole. V resnici revni in potrebni dobe državne ali druge štipendije, drugi teh par malovrednih tisočakov za pol vola sami prispevajo; to ni žrtev ampak najbolj naloženi denar, kar si misliti moremo. Zupanstva naj ne dajejo ubožnih spriceval takim, ki res niso ubožni. Zalostno je dejstvo, da se je podpisane, prijavil slučaj, da je dobil ubožno spricevalo mladenič, kojega oče posedujejo par sto orolov nazadnjega dobrega zemljišča, več hiš, gostilniško, mesarsko in mlinarsko obrt, žago itd. To je kazniv zločin, ker se tako res potrebni lahko silno oškodujejo. Okrajni zastopi, denarni zavodi in druge korporacije naj dovoljujejo redne in večje štipendije za gojence kmetijskih šol, nego doslej. Doslej prednjačita na štajerskem ozemlju okrajna zastopa v Brežicah in Mariboru, ki podpirata kmetijsko šolanje z lepimi zneski. Posnemajte jih! Tako se naše kmetijstvo in splošno gospodarstvo najbolj pospešuje. Prijatelji kmetijstva in kmečkega ljudstva naj store svojo dolžnost! Skrbite vsi za boljši kmečki naraščaj, kar je posebne važnosti v naši obmejni, od hudih sovragov obkoljeni slovenski pokrajini. To je hkrati dolžnost vsakega dobrega državljana. Andrej Zmavc, ravnatelj državne vinarske in sadjarske šole v Mariboru.

— **Naš podlistek.** Danes pričujemo priobčevati ameriško humoresko „Slučaj Loaf“, ki se iz mirnega in skoro dolgočasnega početka razvija v vedno bolj živahno in velehumoristično zgodbo, na kar opozarjamo naše čitatelje in čitateljice.

— **Kaznuyan nemčur.** Pred celjskim sodiščem je bil radi razžaljenja Velikanstva vsled ponovnega slučaja obsojen nemčur, krojač Viktor Reich iz Celja na tri leta strogega zapor.

— **Vabilo.** Vsled spodbude raznih združenj, osobito združenj revizorjev sem se odločil, da izdam svojo, pred 15 leti izšlo in popolnoma razpečano knjigo „Slovenski posojilničar“ v drugem oz. tretjem natisu, ker je bilo po njej, edini te vrste v Jugoslaviji, veliko povpraševanje. Pod novim naslovom „Jugoslavanski posojilničar in zadrugar“ bode obsegala za slovenske posojilnice in druge jugoslovenske zadruge obilo pouka v slovenščini, nekoliko tudi v srbohrvaščini. Govorila bo o novih davkih (invalidnina, pristojbinski namestek in dr.), o novem kolkovanju, o novih obligatoričnih zadrugah in

prinesla mnogo novih časa primernih mišljajev za združno poslovanje. Knjiga bo stala 50 K (broširana), oz. 60 K (vezana). Da mi bo mogoče določiti visokost naklade, vabim cenjene zadruge, da se naroče na knjigo in pošljejo naročnino na moj naslov: Ivan Lapajne, šolski ravnatelj v p. in predsednik Okrajne posojilnice v Krškem.

— **Oskrbnik in oskrbnica.** Za večjo planinsko koč na Pohorju, ktera je celo leto odprta, z letnim prometom nad 3000 gostov se išče zanesljiv oskrbnik (ca). Pogoji, dobra kuharica. Pri koči je nad 6 orolov zemlje ter se da rediti 3—4 krave in prašiče. Primerna kavejca potrebna. Nastop takoj. Predstaviti se je treba osebo pri načelniku podružnice S. P. D. g. dr. Brencetu na finančnem ravnateljstvu.

— **Povožena.** V soboto krog 11. ure predpoldan je šla 43 let stara na Teznu št. 78 stanujoča Cecilija Draksler po Tezenski cesti. Mimo je pridrvel dvo-vprežen voz, katerega je vodil nek mlad deček. Draksler se je hotela ogniti vozu, kar se ji pa ni posrečilo, prišla je med konje, ki so jo podrli na tla kjer je obležala nezavestna. Tezensko orožništvo je pozvalo telefonično na mesto nesreče rešilno postajo, ki je konstatirala, da je zadobila ponesrečenka več notranjih ran, kakor tudi rane na hrbtu ter na levi nogi pod kolenom. Podelila ji je prvo pomoč ter jo prepeljala v splošno bolnico.

— **Usoden padec z dreyesa.** V soboto, 16. t. m. je splezal Ob železnici stanujoči osemletni učenec ljudske šole Maks Korajžija na neko drevo v Kurilniški ulici ter pri tem padel na tla tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo nad kolenom. Policija je o nesreči obvestila nemudoma rešilno postajo, ki je dečka obvezala ter ga prepeljala v splošno bolnico.

— **Premetena tatca.** V gostilno „Pri zlatem konju“ je prišla nepoznana ženska ter si najela sobo. Ko ji je gostilničarka dala zgledilni list, da ga izpolni, je rekla, da ga bo izpolnila po večerji, češ, da je preveč utrujena. Nato je odšla v svojo sobo. Ker ni prišla k večerji, so jo šli klicati, toda — ženske ni bilo nikjer in ž njo vred so izginile tudi tri rjuhe.

— **Najdeni sta bili 2 denarnici** z manjšim zneskom in 1 tobačna doza. Dobe se pri policiji.

— **Aretirana** je bila radi potepuštva in tajne prostitucije Stefaniya Kauka, doma iz Maribora.

— **Najdeni ključ.** Ob jarku se je našlo dvoje na obročku skupaj spetih ključev s priveskom na katerem se nahaja napis: „Wagenremise“. Lastnik naj pride ponje v naše uredništvo.

— **Proti obveznem pouku nemščine** nastopa fašistovsko glasilo, ki se boji, da se bo z nemščino širilo obenem avstrijantstvo. Priznati moramo tudi, da je njegov argument, da se naj tuji uče laško, če hočejo trgovati z Italijo, pravilen. In zato mu ne moremo odrekat pravilnosti, če se izreka fašistovsko glasilo le za neobvezen pouk nemščine. Ampak borniranosti se „Popolo di Trieste“ vseeno ni ognil. Ker kakor pričakuje od tujcev, ki hočejo trgovati z Italijo, da znajo laško, tako pa bi moral tudi biti pripravljen, da morejo z Jugoslavijo občeati le tisti, ki znajo naš jezik. Zato je za Trst umesten kot fakultativen jezik v prvi vrsti samo naš jezik. V svojem sovrastvu je „Popolo di Trieste“ to pozabil, ne smeli bi pa tega pozabiti naši trgovci. Sprejemajte zato le slovenske dopise!

— **Ženski župan.** Mesto, ki se nahaja pod žensko vlado, seveda ne leži v Jugoslaviji, ampak tam nekje v Ameriki in se imenuje Jackson. Za županjo je neka gospodična, istotako zavzemajo večino odborniških mest ženske. Celo mestna policija je pod poveljstvom 22-letne devojke. Pri nedavno izvršenih volitvah so zopet zmagale ženske in pravijo, da mestno gospodarstvo baje ni bilo še nikdar v tako lepem redu kot pod ženskimi vodstvom.

— **Grozna družinska tragedija.** Ljubosumnost, ki je povzročila na svetu že mnogo gorja, je te dni zahtevala v Napulju novih žrtev. Delavec Vinko Melusso je bil že dalje časa prepričan

da ga njegova žena vara in scene so bile na dnevnem redu. 9. t. m. je, komaj da se je prebudil, zopet začel psovati svojo ženo radi nezvestobe. Pri tem pa je zagrabil kuhinjski nož ter sunil ženo v roko in trebuh. Otroka sta se vrgla pred njim na kolena ter ga prosila za mater. Toda mož v svoji besnosti ni poznal niti svojih lastnih otrok, ter je oba težko ranil. Ko jih je videl na tleh v krvi, jih je spoznal ter si v žalosti sam zabodel nož v srce in umrl. Zeno in otroka so prepeljali v bolnico, koder bo žena vsled zadobljenih ran gotovo umrla, otroka pa upajo, da bosta ostala pri življenju.

— **Kaj vse znajo fašisti.** . . Fašisti so postali v Italiji nekak univerzalni stroj, ki se briga za vse, za državo in patrijotizem, za narodnost in moralno! Tako so te dni prisilili nekega Antona Manzardija, da je z mesta poročil neko učiteljico, s katero je imel prej ljubezensko razmerje, pozneje pa jo je zapustil. Na veliko čudo pa so te fašiste radi tega obtožili in enega celo zaprli. Seveda je obtožena tudi učiteljica — posili žena.

— **Japonski princ v avdijenci pri papežu.** Japonski princ Hierohito, ki je došel v Rim, bo sprejet v avdijenci pri papežu Benediktu XV. ter se je že vpisal v sprejemno knjigo. V njegovem spremstvu se nahaja japonski kapetan Yamamoto, ki je že davno prestopil v katoliško vero in je tudi v Vatikanu že poznan.

— **Odlikovan pes.** Amerika, ki se povsod bori za prvenstvo, je dosegla rekord tudi v odlikovanju. Dasi je bila tudi rajna Avstrija kaj darežljiva z raznimi medaljami in ordeni, Amerike ni dosegla. Iz Newyorka poročajo, da je te dni odlikoval general Persching z zlato kolajno malega psa-jazbičara Stubbi-ja, ki je „služil“ v pomožni ameriški vojski na francoskem bojišču. Stubbi se je „izkazal“ v šestnajstih bitkah in je bil v bitki pri Scicheprey ranjen. Stubbi, ki je tudi dosmrtni član I. M. C. H. rdečega križa ameriške legije, je gotovo najbolj odlikovan pes na svetu. Pri pregledovanju čet je tudi on prisoten v paradni opravi — mala „obleka“ v zavestniških barvah, v katero so z zlatom uvezena vsa njegova odlikovanja. Prav ameriško!

— **Suša ob Volgi.** Iz Petrograda poročajo, da je položaj v stradalajočih pokrajinah ob Volgi in v kalmaškem okraju neznosen. Vsled grozne vročine in suše je razpokala zemlja, listje z dreves je odpadlo, živino pa morajo zaklati, da imajo živež. Cele vasi so pogorele, studenci in reke so popolnoma usahnili, prebivalstvo beži na vse strani. Z največjim trdom so spravili del beguncev v Sibirijo in Turkestan. Prebivalstvo sosednjih okrajev straži ceste, da prepreči ropanje živine. Moskovska „Izvestia“ se zavzema za trpine in zahteva, da reši država ljudstvo pred poginom in pokrajine pred popolnim uničenjem. Milijon ljudi bi se naj takoj spravilo v Turkestan, Buchar in na Kitajsko, koder bi lahko pomagali pri kanalizaciji.

Kultura in umetnost.

x **Moški zbor Glasbene Matice** se opozarja na sestanek, ki se vrši v torek, dne 19. t. m. v društvenih prostorih. Po sestanku vaja za sobotni koncert v Ptuj.

x **Glasbena Matica Maribor.** Pevska vaja moškega zbora se vrši v torek dne 19. in v petek dne 22. t. m. vselej ob osmi uri zvečer v društvenih prostorih pri Götzu. Odbor.

x **Kres.** V Ljubljani je izšla prva številka novega družinskega lista „Kres“, ki po svoji obliki in tudi drugače precej spominja na nekdanjega „Slovana“. Ta prva številka novega mesečnika, kateremu želimo obilo uspeha prinaša sledečo vsebino: Zabavni del: Proza: Angelo Cerkvenik: Padel za domovino. — L. N. Tolstoj — Saša: Kmet in tujec. — Lovro Kuhar: Obračun. — Josip Suchy: Tri indijske pripovedke. — Pesmi: Ernest Tiran: Človek. — Franjo Roš: Zena. — R. Schacherl — S. Škerlj: V jasnih nočeh. — Joško Kovič: Pred skrivnostjo. — Radivoj Rehar: Premišljevanje. — Silve-

ster Skerl: Pesem moje matere. — Po učni del: P. Kunaver: Gore in mi. — L. Mihevc: Livarji kovin v starem veku. — Vestnik: Telovadba. — Sport. — Socijalni vestnik. — Književnost. — Šli-ke: Vojna vojni. — L. N. Tolstoj. — Bo-rec. — Odpočitek. — Babica. — Vrti Triglava s Kredarico. — Slap Peričnik. — Aljažev stolp. Razno. List stane celoletno 20 D, polletno 10 D, četrtletno pa 5 D ter se naroča pri upravi v Ljubljani, Aleksandrova cesta št. 5.

Sokolstvo.

o Sokol v Mariboru ima v torek, dne 19. t. m. ob 18. uri v Narodnem domu odborovo sejo, h kateri se vsi odborniki in odbornice bratski vabijo. — Zdravo! Podstarosta.

Sport.

: **II. naraščaj Maribora : II. nar.** Maka 0:1 (0:0) Druga naraščaja sta tekmovala minulo nedeljo dopoldne „Maribor“ je izgubil.

: **Ilirija: Atletik-klub Celje 4:4** (2:3). Tekma za prvenstvo Slovenije, ki se je igrala 17. t. m. v Celju, se ni odločila. Celjani, ojačani z dunajskima igralcema, so postavili zelo izvoljeno moštvo, kateremu „Ilirija“ ni bila kos. Sodnik je bil gosp. kapetan Vladimir Suput. Kako je sedaj rešeno vprašanje prvaka Slovenije, nam ni znano.

Najnovejša poročila.

Kraljev namestnik v Dalmaciji.

TIP Beograd, 17. julija. Danes je bil predložen v podpis ukaz, s katerim se imenuje dr. Metličić za kraljevega namestnika v Dalmaciji.

Muslimani ostanejo v vladi.

TIP Beograd, 17. julija. Tu se pričakuje muslimanska ministra Spaho in Karamehmedovića, da poročata vladi o strankinem kongresu v Sarajevu. Kakor se čuje iz dobro informiranih krogov, ostane muslimanski klub še nadalje v vladi in bosta oba ministra preklicala svojo ostavko.

Radi Tihega oceana.

TIP Pariz, 17. julija. Iz Washingtona poročajo, da je državni kancler Hughes govoril pred kabinetnim svetom o konferenci, ki jo je predlagal predsednik Harding. Dopisnik k temu še dostavlja, da je ameriška vlada mnenja, da naj se konferenca vrši kljub japonskim pridržkom. Prepričana je, da bo japonska vlada na pretres vprašanj Tihega oceana in Daljnega vzhoda pristala. Gotovo je, da se bo vršila konferenca dne 11. novembra ter da bo maršal Foch član francoskega zastopstva.

Ceškoslovaška proti ruskim monarhistom.

LDU Praga, 17. julija. Kakor doznavna „Tribuna“ bode oblastva nastopila proti ruskim monarhistom, dohajajočim iz Jugoslavije na Češkoslovaško ter jih izgnala.

Grki zopet zmagujejo.

LDU Atene, 16. julija. Grške čete prodirajo na vsej fronti ob izbornih pogojih. Kakor poročajo zasebne brzojavke iz Smirne, je osvojena Kutaja.

Madžari dementirajo.

DKU Budimpešta, 17. julija. Madž. brzoj. dop. urad javlja: Razni inozemski listi so prinesli vesti, da se je na pogajanjih med Češkoslovaško in Madžarsko v Marijinih Laznyh razpravljalo o povratku Habsburgovcev. Temu nasproti ugotavljamo na podlagi uradnih informacij, da tekom teh pogajanj sploh ni došlo v razgovor vprašanje o madžarskem kralju.

V Avstriji tiskajo bankovce.

TIP Dunaj, 17. julija. Cirkulacija bankovcev avstro-ogrskih banke se je v zadnjem tednu zvišala za 186 milijard kron in znaša sedaj 496 milijard.

Gospodarstvo.

g Mariborski trg. Na svinjski sejmi dne 15. t. m. se je pripeljalo 182 prašičev in 3 koze. Cene so bile sledeče: Plemenite svinje za kg žive teže K 20—24; polpitane svinje za zakol K 20—24; mladi prašiči 6—8 tednov stari K 200—300; prašiči približno 3 mesece stari K 300—500; prašiči približno pol leta stari K 700—1000. Kupčija je bila živahna.

g Zamenjanje dinarjev v tujo valuto. Finančni minister je izdal naredbo, da se zamenjanje dinarjev v tujo valuto po državnem kursu s 1. septembrom t. l. ustavi. Po tem roku se v nobenem slučaju bodisi dijakom ali bolnikom v inozemstvu ne bo več zamenjalo po državnem kursu.

g Graditev malih železnic v Bački. Cervenkovska tvornica sladkorja v južni Bački se je sporazumela z več občinami, da sme skoz njihovo področje graditi ozkotirno (60 cm široko) železnico z motornim ali lokomotivnim pogonom, za kar jim bo železnica zasejala odgovarjajočo količino sladkorne pese. Raztega se bo smelo po tej železnici prevažati drugo blago. Čez gotovo število let preide železnica v last dotičnih občin. Iz te akcije se bo razvila v južni Bački cela mreža malih železnic, ki bodo spajale posamezne kraje, kar bo velikega gospodarskega pomena. Posebno dobro bodo služile te železnice ob deževnem vremenu, ko so ceste vsled blata nevozne. Seveda se cestni promet (na vozovih) glede brzine nikakor ne more meriti z železnico. Velik del teh prog je že dogotovljen, ostale pa bodo v najkrajšem času dovršene.

g Svilena industrija v naši državi. Že pred vojno je bilo v naših južnih krajih v okolici Dojrana in Gjevgjelije razvito negovanje svilениh bub. Prebivalstvo teh krajev se z veliko vnemo in razumevanjem bavi s svilarstvom. Razume se, da je ta tako važna panoga našega gospodarstva vsled vojne skoraj popolnoma uničena. Letos se je pridelo okoli 350.000 kg svilениh kokonov. Za kilogram se plačuje 20 dinarjev. Ker so vrtovi in sušilnice popolnoma uničene in razrušene, bi bilo ne samo na mestu, ampak tudi nujno potrebno, da priskoči država z dovoljenjem primeranih kreditov na pomoč.

g Tvornica vagonov v Brodu. Zidanje tako nujno potrebne tvornice vagonov v Brodu lepo napreduje. Glavno poslopje za izdelovanje in montiranje vagonov je že gotovo in začelo se je že z betoniranjem armiranih betonskih konstrukcij. Tudi poslopja za izdelovanje in montiranje spodnjih delov vagonov so gotova. Manjkajo le še poslopja za kovaška dela in kisarne, ki pa že tudi rastejo iz tal. Zidarska dela bodo v teku štirih mesecev dovršena.

g Parobrodni promet na Adriji. Počeniši z 11. julijem odhaja vsak ponedeljek ob 19. uri iz Babra parnik »Bosnia« parobrodnega društva Dalmatia v Šibenik, Split, Bol, Jelšu, Hrvar, Komizu, Veleluku in v Korčulo.

g Vinski oddelek na ljubljanskem velesejmu. Na ljubljanskem velesejmu, ki se vrši od 13. do 24. avgusta, bo v posebnem vinskem oddelku paviljona »GG« razstavljeno čez 150 raznih izbranih vinskih vrst z najboljših štajerskih in kranjskih gor. Ta vina se bodo točila na razstavnem prostoru po kozarčkah tako, da bo mogel vsak obiskovalec in interesent pokušati različne vrste ter obenem sklepati s producenti tudi eventuelno kupčijo. Razstavljaleci producenti bodo razvidni iz posebnih katalogov. Glede nadaljnjih tozadevnih po-

jasnil se je obrniti v Ljubljani na višjega kletarskega nadzornika Fr. Gombača, Dunajska cesta št. 38. ter na Kmetijsko družbo, v Mariboru pa na vinarski oddelek.

g Znižanje izvozne takse za čevljarске izdelke na Češkoslovaškem. S 1. julijem je na Češkoslovaškem znižana pristojbina na izvoz čevljarских izdelkov od 12 na eno četrtno odstotka.

g Trgovska pogodba med Poljsko in Romunijo. Po poročilih angleškega poslanika v Bukarešti je bila prve dni tega meseca sklenjena poljsko-romunska trgovska pogodba, ki vsebuje posebno mnogo ugodnosti v medsebojnem prometu. Poljski se dovoljuje ureditev lastnih skladišč v donavskih pristaniščih. V to svrhu prideta najbolj v poštev pristanišči Galac in Braila. Prvo bo služilo uvozu, drugo pa izvozu. Trgovska pogodba je sklenjena za dobo enega leta ter ostane, če se ne odpove, tri mesece pred potekom roka, nadalje v veljavi.

g Nemške lokomotive za Romunijo. Romunija je naročila v Nemčiji za pol milijarde lokomotiv. Pogajanja za daljnjo naročitev so še v teku.

g Bolgarska živina za našo državo. V smislu neuilske pogodbe preda Bolgarska našim zastopnikom prihodnjo množino živine, ki jo ima izročiti naši državi, na ostalih mestih, kjer se je izvršila prva predaja.

g Sladkor v Avstriji se poceni. Vsled podržavljenja gospodarstva s sladkorjem v Avstriji si obetajo, da se bo sladkor v Avstriji v najkrajšem času pocenil.

g Dobiček češkoslovaške države pri izvozu sladkorja. Preostanek letošnje sladkorne žetve se ceni na približno 3 milijone meterskih stotov, kar znaša približno 4 milijarde kron. Po odbitku nabavnih in eksportnih stroškov ostane državi 2 milijardi čistega dobička, ki se bo porabil za nakup žita. Za uvoz moke, žita in riža, ki znaša v gospodarskem letu 1921-22 39.880 vagonov, je potrebno 3 in pol milijarde kron. Po odbitku dobička pri sladkorju ostane 1 in pol milijarde primanjkljaja. Ker ostane pri prodaji moke po sedanji ceni za kritje tega deficita samo pol milijarde, bo znašala končni primanjkljaj približno eno milijardo, če ne bodo v zadnjem trenutku zvišali cene moke.

g Padanje poljske valute. Poljska valuta še vedno pada. Sedaj se plača za 1 frank že 350 poljskih mark. Padanje povzroča prevelika emisija papirnatega denarja in ogromni izdatki za vzdrževanje vojske. Vsled padanja valute proti Poljski ogromna škoda v trgovskih in finančnih odnosih z drugimi državami.

g Izmena denarja na Madžarskem. Glasom službenega lista se vrši od 11. do 31. julija zamena 100 kronske bankovce s madžarskim žigom in drugih vrednostnih papirjev. Dokler se ne ustanovi državni bančni zavod, bo zamenjala bankovce avstroogrška banka in vse državne blagajne. Glede izmenjave v inozemstvu se nahajajočega madžarskega denarja bo vse tozadevno ukrenila avstroogrška banka. Izmenjava 100-kronske bankovce se vrši brez odbitka.

g Dunajski velesejem. Glasom sporočila pripravljalnega odbora dunajskega velesejma, plačajo obiskovalci dunajskega velesejma, če se legiti s tozadevno izkaznico samo četrtno pristojbino za potni vizum in imajo pri podelitvi potnega dovoljenja prednost. Za na velesejmu sklenjene kupčije, v kolikor ni to državno ali monopolizirano

blago, se bo dovolil neomejen izvoz. Za uvoz v svrhu razstave si pridruže vlada samo nekatere vrste blaga. Uvoz na velesejmu kupljenega blaga od inozemskih tvežk je dovoljen do vrednosti 10.000 kron brez dovoljenja, višje pa se bodo izdajala dovoljenja, v kolikor ni to monopolizirano ali državno oskrbovano blago.

g Izgled žetve na Madžarskem. Po poročilih iz gospodarskih krogov bo letošnja žetev na Madžarskem jedva kri-la domačo potrebo. Bolj ugodno se kaže sladkorna pesa, katere so poljedelci z ozirom na visoke cene zelo mnogo nasadili.

g Padanje cen zemljišč na Madžarskem. Vsled zboljšanja madžarske valute so padle cene nepremičnin povprečno za 25 do 30 odst. Najnižje so cene zemljišč med Donavo in Tiso, v Transdunabiji, najvišje pa za Tiso. V Keesketu in Szegedu zahtevajo za m² 70 do 90 kron, oziroma za katastralni oral pa 112 do 114 kron. To so cene za stavbišča, medtem ko zahtevajo za polje 75.000 do 85.000 kron.

Mala oznanila

Pomožni sluga, mlajši, zdrav, se sprejme takoj pri okrajnem glavarstvu v Mariboru. 992 3-2

Enonadstropna vila z sadnim in zelenjadnim vrtom, tik železniške postaje, se takoj po ugodni ceni proda. Naslov v upravi. 999 6-1

Lepo posestvo v Dolgošah se ceno proda. Anton Krupl, Dolgoše št. 59. 1003

Mladi lovski psi se prodajo v Badlovi ulici 15 pod Kalvarijo. 988 2-1

Kompletna soba za gospode iz hrastovega lesa, temne barve, pripravna za odvetnika, in klub-garnitura se radi pomanjkanja prostora proda. Naslov v upravi. 991 3-2

Mlin na roko se proda. Malje se lahko vsakovrstno moko. Julij Robič, gostilna v Limbušu. 980 3-3

Radi pomanjkanja prostora se takoj proda po nizki ceni 3000 praznih vinskih steklenic, prazne sode od olja in masti itd., prazne zabojke in vreče pri Vinku Hmelak, Maribor, Slomškov trg št. 6. 983 3-3

Proda se več lesenih zabojev. Marib. Tiskarna d. d.

Dijak višjega razreda s posebno lepo pisavo se sprejme takoj za dobo 7—14 dni. Plača dobra. Ponudbe na upravo »Tabora«.

Dobrodošča zlata damska ura se ceno proda. Naslov v upravi lista.

Za pivopivce

Liptavski sir priporočam najboljši pikantni

1 kg a K 28—

5 kg a K 24—

Pri večjem odjemu ceneje!

V. Hmelak, Maribor

Slomškov trg 6. 1000

Gurte za roló

trakovi in vrvice za žaluzije, usnjate žoge in pnevmatike za nogomet pri 845

Iv. Kravos, Maribor

Aleksandrova c. 13.

g Naraščajoča brezdelnost v Trstu. V vseh tržaških podjetjih in obratih je nastala taka kriza, da je odpuščanje delavcev in uradnikov v masah na dnevnem redu. Pomanjkanje dela je doslej tako mero, da so tudi največja podjetja primorana odpuščati svoje stare in dobro kvalificirane delavstvo. Med delavci vlada vsled tega velika nezadovoljnost in ogorčenje. V ladjedelnicah počiva vse delo. Delavnice so zaprte. Odpuščeni delavci pa bodo najbrž iskali dela pri nas.

Ljudska knjižnica

Narodni dom, I. nadstr.

posluje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure in ob četrkih od 1/2 19.—1/2 20. ure

Glavni urednik: Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Hotel „Stara pivarna“ Halbwild

V sredini mesta Jurčičeva ul. 7 Krasen senčnat vrt se priporoča z vedno svežim Götzovim marčnim pivom v vsakem dnevnem času. Izborna naravna vina iz najboljših krajev Slovenskih gor. Vedno dobra sveža, mrzla in topla jedila.

Abonenti se sprejmejo v vsakem številu!

Specijaliteta: Zajutrak izborni sveži guljaž!

Leseno pohištvo Železno pohištvo Tapetniško pohištvo

dobro in po ceni v zalogi pohištva

Karol Prels, Maribor

217 10-4 Slomškov trg 6.

Ceniki zastoj!

Ceniki zastoj!

Štev. 792.

Razpis.

Okrajni zastop v Mariboru razpisuje gradbo okrajne ceste II. razreda Malna-Velka (občina Ploderšnica) v dolžini 3-3 km.

Gradba se mora izvršiti točno po načrtih, ki so interesentom med 8. in 12. uro dopoldan v uradnih prostorih okrajnega zastopa Koroška cesta 26 na vpogled. Tam so razvidni natančnejši predpisi glede izvršitve gradbe in kakovosti materiala, po katerih naj se točno sestavi cela ponudba.

V obče so obvezni za deloprejemnika vsi splošni in posamezni pogoji za oddajo javnih del.

Ponudbe je vložiti zapečatenane najpozneje do 1. septembra 1921.

Priložiti jim je potrdilo o plačani 5% varščini cele ponudene svote.

Varščina naj bodo vložne knjižice kakega domačega delarnega zavoda.

Z delom se prične takoj, dovršiti ga je do 31. decembra 1921.

Okrajni zastop Maribor, dne 15. julija 1921.

Vladni komisar: Dr. Leskover s. r.

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Mariboru

Obretnost vloge najugodnejše.

Daje vsakovrstne kredite.

Delniška glavnica in rezerve 95.000.000—

Izvršuje najkulantneje vse bančne transakcije.